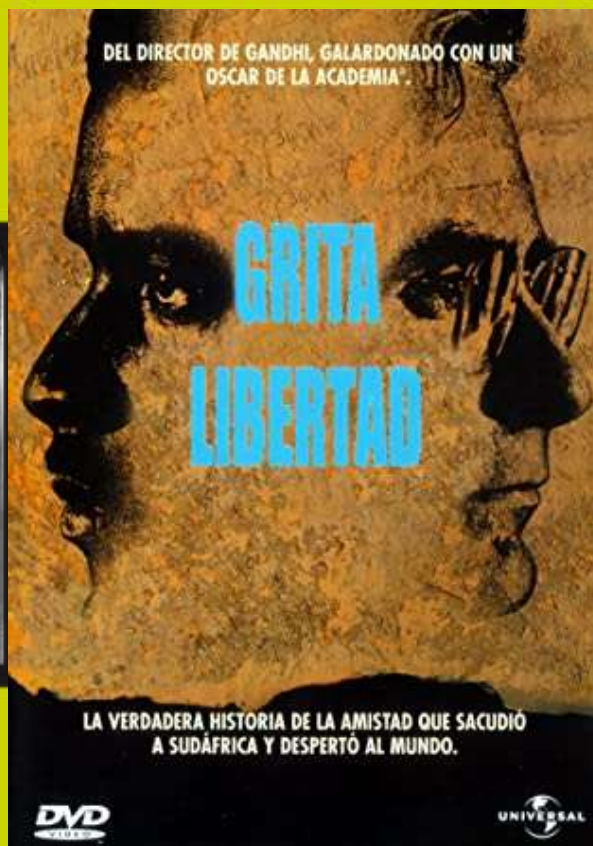
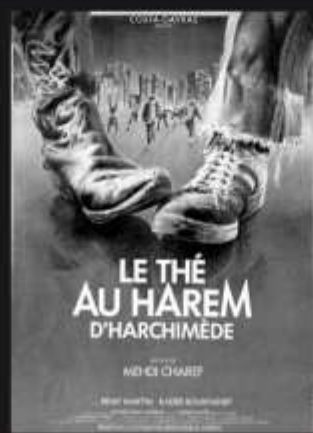
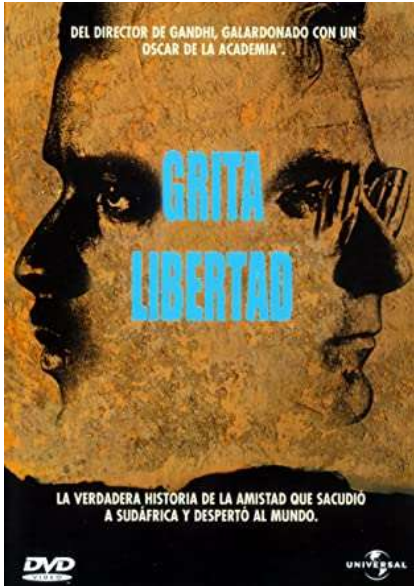

GUIA AUDIOVISUALS

coordinadora
D'ONG SOLIDÀRIES

Fitxa tècnica

Nom de la pel·lícula: Grita Libertad

Durada: 152 minuts

Direcció: Richard Attenborough

Guió: John Briley

Producció: Universal Pictures

Any: 1987

Nacionalitat: Regne Unit

Música: George Fenton

Edat recomanada: a partir de 12 anys

Sinopsi

Basada en fets reals ocorreguts a Sud-àfrica. Donald Woods és un periodista blanc i liberal que comença a seguir les activitats de Stephen Biko, un activista negre antiapartheid, en un moment clau de la història del país. Donald coneix a Stephen i es fan amics fins que aquest és brutalment assassinat el 1977, a mans de la policia. Afligit per la mort del seu amic, Donald decideix donar a conèixer la veritat sobre la seva vida i la seva mort. No obstant això, tant ell com la seva família hauran de pagar un preu molt alt per fer-ho, haver d'abandonar tot allò que estimaven.

Tràiler: <https://youtu.be/P41eVYaqCHg>

Altres pel·lícules del director:

- Cerrando el círculo (2007)
- Búho gris (1999)

- En el amor y en la guerra (1996)
- Tierras de penumbra (1993)
- Chaplin (1992)
- A Chorus Line (1985)
- Gandhi (1982)
- Magic - El muñeco diabólico (1978)
- Un puente lejano (1977)
- El jovent Winston (1972)
- ¡Oh qué guerra tan bonita! (1969)

Objectius del treball

- Donar a conèixer l'apartheid de Sud-àfrica
- Conèixer i aprofundir en la vida de Stephen Biko
- Parlar sobre la llibertat d'opinió i expressió

Activitats proposades

Guia pel Professorat

Aquesta guia està pensada per noies i nois de secundària i vol donar sentit i valor a la Declaració Universal dels Drets Humans. I, més concretament, a treballar entorn de l'article 19, que fa referència a la "Llibertat d'opinió i expressió" (el dret de tota persona a manifestar les seves idees lliurement, és a dir, sense censura). Un dret que parla de poder cercar, rebre i difondre idees i informacions sense límit de fronteres i per qualsevol mitjà.

Les activitats 4 i 5 de la guia estan inspirades en el llibre «Pensar els drets humans» del grup IREF.

Activitat previsionat

Activitat 1. Trivial Pursuit

Obrim un concurs de preguntes i respostes tipus TRIVIAL PURSUIT en què, per equips de colors, anirem demanant a l'alumnat que expliqui i defineixi els següents termes:

- Llibertat
- Discriminació
- Opinió
- Censura
- Democràcia
- Dictadura
- Totalitarisme

Seguint la normativa del joc de pregunta-resposta, es demana al primer grup de definir un dels termes escollit a l'atzar (podem dibuixar una ruleta i fer-la girar fins que assenyali una de les 10 paraules, podem posar un numero a cada paraula i que treguin una carta a l'atzar, o posar paperets i deixar que sigui la mà innocent d'una participant dels grups qui tregui la paraula a definir...). Es dona un minut per pensar entre tot el grup la millor definició possible i dir-la en veu alta.

La resta dels equips han d'estar atents ja que, si la resposta no es dona com a bona, hi ha la possibilitat de "rebot" i passar el torn a l'equip que continua per l'esquerra i així successivament fins a completar la definició. Qui acaba la definició es queda amb la paraula. Guanya l'equip que al final de les rondes ha acumulat més paraules. Si ho preferim, podem fer una variant col·laborativa en què els equips cooperen per desxifrar i definir les paraules tot completant i/o corregint la definició donada pel primer equip a participar. Llavors, no hi ha equips guanyadors ni punts, senzillament un seguit de definicions protagonitzades pels diferents equips.

Activitat post-visionat

Activitat 1. Mirem les diferents caràtules del DVD

Demanem a l'alumnat d'observar la caràtula del DVD. En el cas que no s'hagi dut perquè s'ha mirat la pel·lícula online se'n poden buscar de diferents a internet.

Se'ls demana que, en grups petits, parlin i comentin si creuen que la imatge utilitzada en les diverses versions és escaient o no i que raonin la seva resposta. Un cop posades en comú les diferents indagacions dels equips se'ls demana de buscar il·lustracions, quadres i altres imatges per fer una nova caràtula del DVD, més moderna (s. XXI) però que mantingui el mateix esperit i conceptes que s'han defensat anteriorment. Un cop elaborades (es deixen 40 minuts per fer-ho) es projecten a l'aula i es presenten argumentant el perquè del disseny.

Activitat 2. Biko de Peter Gabriel

El 1980 Peter Gabriel va escriure la cançó Biko que surt a la pel·lícula. És possible que algú del grup la conegui, si no es recomana entrar a internet i cercar informació sobre aquesta cançó que es va convertir en un dels himnes del moviment antiapartheid (i que ha estat versionada per multitud d'artistes).

Suposant que l'alumnat no conegui la història de Biko i la seva cançó, es demana de fer un petit treball d'investigació creativa per grups. Així, un grup buscarà diferents versions de la cançó i les recopilarà per tal de mostrar-les (no més de 5 o 6 versions), un altre cercarà informació sobre la vida d'activistes en pro dels drets de les persones negres a Sudàfrica, i un tercer (més nombrós) sobre la història de Sudàfrica entre les dècades dels 50 i del 90 del segle passat. La durada de la recerca i síntesi no ha de ser de més de 35-40 minuts.

Un cop fetes les investigacions, es posaran en comú en un dossier compartit i es presentaran a l'audiència en una segona sessió. Així, caldrà que es preparin correctament la presentació oral a fer, ja sigui a partir d'imatges i vídeos o bé a base de representacions teatrals, segons el nombre d'alumnes i la seva creativitat i possibilitats.

Activitat 3. Steve Biko del segle vint-i-u

«És millor morir per una idea per la qual val la pena viure, que viure per una idea per la qual no val la pena morir». Aquesta és una de les frases més compartides i conegudes d'Steve Biko.

Per parelles, han de buscar frases de Biko que recordin de la pel·lícula (o que trobin remirant escenes a internet, o buscant per les xarxes) i escollir-ne una que els cridi l'atenció, que els captivi per alguna cosa.

Després n'han de fer un "meme" per compartir per Instagram i, si tenen Tik Tok, un post per penjar a aquesta aplicació.

Un cop elaborats els materials, es comparteixen a les xarxes socials (Instagram o Tik tok) del centre o que hi estiguin vinculats. Abans, es presenten a la resta de companyes i companys, i s'expliquen el motiu de l'elecció de la frase i les fases de realització del muntatge.

Activitat 4. Grita Libertad i la Declaració dels Drets Humans

Exercici grupal i individual.

Demaneu a les noies i nois que busquin i obrin la Declaració Universal dels Drets Humans i en llegeixin els articles tot buscant-ne cinc o sis que facin referència directa al que s'ha projectat uns instants abans (articles 1, 2, 3, 4, 5 i 19). Si en troben d'altres i justifiquen la seva elecció podem –sempre amb l'aprovació del grup classe– afegir-los a la selecció que us donem nosaltres que és la bàsica i imprescindible. Aquesta primera part és individual.

Un cop ja tenim els articles, els projectem a l'aula i intentem il·lustrar cada dret amb algun moment o personatge de la pel·lícula. Aquesta segona part, pot ser grupal o per parelles.

Un cop realitzat l'exercici, si el grup ho permet, podem demanar-los d'obrir una tercera columna per afegir noms de personatges o moments actuals de la nostra història contemporània a cadascun dels articles (aquest segon exercici ha de ser obert i en gran grup, per exemplificar la censura i la lluita pels drets humans ara i aquí i buscar també en l'entorn de l'alumnat personatges com Biko i moviments com els que han pogut veure a la pel·lícula).

DUDH Articles	Personatge /Escena film	Personatge/ fet contemporani
Article 1		
Article 2		
Article 3		
Article 4		
Article 5		
Article 19		

Un cop finalitzat l'anàlisi obrim un petit diàleg sobre el que ha quedat plasmat davant nostre. Comencem per les escenes de la pel·lícula i deixem més espai per a les relacions i paral·lelismes que es puguin haver fet a partir de les notícies i esdeveniments actuals locals, nacionals i internacionals anotats en la tercera columna.

Activitat 5. Debats express!

Oferim a l'alumnat un seguit de preguntes per a la discussió. Es tracta, però, d'intercanviar idees i postures però no d'arribar a un acord ja que, possiblement, no n'hi hagi. Així doncs, els direm que a cada pregunta s'hi dedicaran només 8 o 12 minuts (depenent del nombre de noies i nois que participin). Per al debat hi haurà unes regles molt estrictes que seran les següents:

- Només pot parlar una persona cada vegada.
- La persona que parla tindrà un objecte a la mà (simulant un micròfon) per tal de fomentar l'escolta de la resta i donar més importància a qui té la paraula.
- No es podrà parlar durant més de 35 segons (es controla el temps amb un cronòmetre).
- No es pot parlar en una mateixa discussió més de 3 vegades.
- S'han de respectar sempre les opinions donades encara que no es comparteixin.
- Per demanar el torn de paraula s'alça la mà (en silenci).
- Cal respectar companyes i companys i emprar un vocabulari correcte.

Així doncs, la moderadora serà qui, amb el cronòmetre, marcarà el final de la intervenció (encara que hagi de tallar la interlocució de qui parla) i qui donarà el torn de paraula. I, un

cop passats els 8 (o 12) minuts, donarà per tancat el primer debat i passarà a obrir el segon.

Algunes preguntes per al debat:

1. Ha de tenir límits la llibertat d'expressió?
2. La vida privada d'una persona pot ser airejada públicament pels mitjans de comunicació o les xarxes socials?
3. S'ha d'acceptar la llibertat d'expressió quan aquesta fereix o ataca a algú?
4. Hi ha sempre alguna cosa que cal censurar, per exemple:...

Un cop acabat el cicle de “debats express” es deixa un moment per a les conclusions finals i per a aquelles opinions que han quedat a l'aire o escapçades i que podem recuperar per al tancament.

El fet de cronometrar les intervencions i la durada de cada discussió provoca situacions còmiques, alhora que agilitza els diàlegs i fomenta la participació de totes les persones del grup, ja que limitem també el nombre d'intervencions per pregunta. Aquest fet també s'ha de poder comentar en el tancament per tal de saber com s'ha sentit el grup a l'aplicar aquesta fórmula de participació.

Materials complementaris:

- **Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH):**
https://www.ohchr.org/en/udhr/documents/udhr_translations/cln.pdf
- **Enllaç videoclip You Tube concert Peter Gabriel, cançó Biko:**
<https://youtu.be/luVpsM3YAgw>

Guia realitzada pel CeDRe de la Coordinadora d'ONG Solidàries. www.solidaries.org/cedre/
educacio@solidaries.org TEL.972219916